

ମୁଦ୍ରାକର୍ତ୍ତାଙ୍କାଳୀମାନ

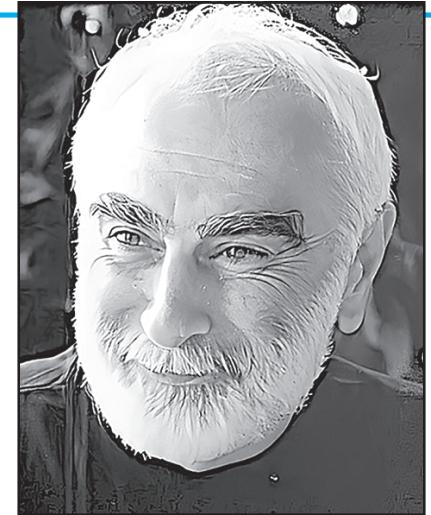
გამოდის 1918 წლიდან ● ფასი 1,5 ლარი
№41 (9872) 2025 წლის 21 მარტი, პარასკევი

କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଏକାଧିକାରୀ

აგვისტოს ომის მთავარი დამნაშავე!

„როდესაც ევრო-
კანტამანტარებელი
მოითხოვას,
გაათავისუფლათ
სააკაძვილო.
ეს კიდევ
მიუმატეს წლები,
მომავალუიც თუკი
აცალოგიური
ერცდება.
სავარაუდოდ,
მის წინააღმდეგ
გადადებელი
საქმეები
გაისცება“

ଡିଲି ରେଜିସ୍ଟ୍ରେସନ୍ସ ଡିଲି ସାକ୍ଷ୍ରତି

ქართველი ხალხის ერთ-ერთ
უსაყვარლეს შემოქმედს, გამოჩენილ
რევისორს, ქეშმარიტ მამულამვილს,
უიშვიათესი პიროვნეული თვისებებით
გამოჩენეულ პიროვნებას მერაბ კრ-
კორჩაშვილს დაბადებიდან 90 წელი
შეუსრულდა!

საქართველოს ტელეფონურმების
სტუდიის ხელმძღვანელი, თბილი-
სის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კი-
ნოფაკულტეტის პრედაგოგი, კინოს
ენისა და სტრუქტურული კვლევის
ლაბორატორიის ხელმძღვანელი,
ახალგაზრდა რეჟისორთა კავშირის
– „ახალი სტუდიის“ დამფუძნებელი
და დირექტორი ნლების განმავლო-
ბაში ახარებდა ქართველ ხალხს თა-
ვისი ფართოფლგატიანი და დო-
კუმენტური ფილმებით – „ხელი ნი-
ჭელი“, „არდალეგეგზი“, „მისა“, „დი-
დი მცვანე ვალი“, „გზა მშვიდობი-
სა, ჟაყო“, „თუ დაგივინუ იყრაგა-
ლამ“, „ქათველი მარლუქები ეგ-
ვინტერი“, „ლვინის აკვანი“ და სხვ.

გამოჩენილი რეჟისორი, პედა-
გოგი და ახალგაზრდობის მოძღვა-
რი დაწესაც საიცარი მონდომებით
აკრძელებს მოღვაწეობას!

ხალხის უსაზღვრო სიყვარული
და უფლისი წყალობა მფარველობს
მის ერთობენილ შემოქმედებას!

ଗୋଲିପ୍ରାତ ଫାହାଦେହିନ୍ତି ଫଳେସ, ହା-
ତ୍ରିକଣ ମେରାଠି କୁନ୍ତମିଶ୍ରତେଲିନ୍ଦବାସ ଦା ଶେନ-
ତାଙ୍ଗିର ସାତ୍ରିପାରି ମାମ୍ବଲ୍ଲିବା ଗାମତଲ୍ଲାଇ-
ନ୍ଦ୍ରେହାଶ ଦା ଏକନିରମିନ୍ଦ୍ରେହା ଗୋଲିରୁଗୁପ୍ତ!
ଏହିଏ ବିଷ୍ଵବାରିଶ୍ରଦ୍ଧିତା
ଏ କାଥିବିଷ୍ଵବାରି

ତାମାଟ ଶିଲ୍ପିକପାଦ,
ସାଜାରତିଶେଲିମ କ୍ଷେତ୍ରରିଲ ଶରୀରିଲ
ପାଞ୍ଚଲେଖାରି କାମିଳିଲିପାଦ

სამ ერთკლე და ③ მი სამ – კლუბლის განი!

დიდ ქვეყნებისა და საქართველოს ერასმუს გასძის მაჩთაწი

იტალიაში
დაწერებული
ეპისტოლარული
მემკვიდრეობა
საქართველოში
დაბრუნდა 5

კერძო სკოლებისადმი
ინტერესი მზარდია,
თუმცა იქ სწავლის ღონე
არ უახობესლება 7

କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସାହିତ୍ୟରେ ତିରନାବାବଦ କରାଯାଇଲା?

გამარჯვებას ახას ჰქონია!

გვევა, გვიან საღამოს, ერთვანები
გაიმართა სომხეთისა და საქართვლე-
ოს ფეხბურთისა ცეკვაზე გუდის
შეხვედრა ერთა ლიგის პლეი-ოფ.

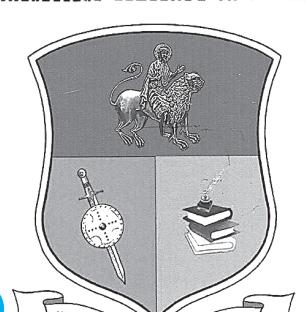
როგორც მოსალოდნელი იყო,
პლეიი ოფის პირველი შეხვედრა უაღ-
რესად დაძაბული გამოდეგა და დამ-
თავრდა ქართველ ფეხბურთელთა
შრწყინვალე გამარჯვებით – 3:0.
(ვრცლად მონიგ ნოვებში). საპასუხო
მატჩი 23 მარტს, თბილისში, „დინა-
მი-არენაზე“ გაიმართება.

გვეამაყება ⑥

ლომის(ძ)ეთა

გვარიშვილობ

**უნიკალური საარტივო მასალების
გადაცემა საქართველოს იუსტიციის
სამინისტროს ეროვნული არქივისთვის
იტალიაში დაწევებული
ეპისტოლარული მემკვიდრეობა
საქართველოში დაბრუნდა**

**18 განთს საკანონებლოს
მეცნიერებათა ენოველი პა-
დობიაზ მიზნებით დო-
ნის და გაიღა გაიღა.**

■ სისახლიში გასართველოს ყოფილი საგანგიბო და სრულფეხმდებრიანი ელჩის ბეგლარ თავართქილაძის თაოსნობით, საქართველოს ოუზტყიის სამინისტროს ეროვნულ არქივს გადაეცა 1918-1921 წლების უნიკალური საარქივო მასალები – საქართველო-იუსტიციის დიპლომატიური მიმოწერა. ღონისძიება აკადემიის პრეზიდენტმა, აკადემიკოსმა რომელ ჟავალაშვილის შესავალი სიტყვით გახსნა და აღნიშნა, რომ საქართველოს ოუზტყიის სამინისტროს ეროვნული არქივის ხელმძღვანელმა გრიგორი საინტერესო ფრთხოების გამო მიმდინარეობოდა. რომელი მომენტისათვის არქივი 400 გვერდზე მეტ დოკუმენტს მოიცავს ხეთ ენაზე – ქართულ, რუსულ, იტალიურ, ფრანგულ და ინგლისურ ენებზე.

როგორც საქართველოს ოუზტყიის სამინისტროს ეროვნული არქივის ხელმძღვანელმა გრიგორი, ეს ფრიად საინტერესო ფონდი ყველა დაინტერესებული პირისათვის და მკვლევრის თვის იქნება ხელმისაწვდომი.

ღონისძიებაზე სიტყვით თავად გა-
ტონი გეგლაპ თავართექილაძე და
საქართველოს ოუციციის სამინისტ-
როს ერთოფეული არქივის დირექტორი
ქალბატონი თეონი ბაგაშვილი გამო-
ვიდნენ. ბატონმა ბევრადარმა თავის გა-
მოსვლაში აღნიშნა, რომ ამ საშერ და
საპატიო საქმეში მას გვერდით ედგ-
ნენ აკადემიკოსი ვალერი ასათიანი

რას უცხადებდნენ საქართველოს მა-
შინდელ ხელისუფლებას.

„უმნისეგნელოვანები დღეა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიისთვის, დღეს მოხდა და დიდი მოვლენა, იტალიაში დაუწეული ქართული საარქივო მასალა, XIX საუკუნის ბოლო მეოთხედის და XX საუკუნის 30-იანი წლების ჩათვლით, ძალიან საინტერესო ეპისტოლარული მემკვიდრეობა გა-

აკადემიური სამსახურის მართვის კომიტეტის მიერ განვითარებული არა დოკუმენტის მიზანი არ არის მოწოდების მისამართი, მაგრამ მოწოდების მიზანი არ არის მოწოდების მისამართი.

მენებლად დაბრუდებული...

ମୀଳ ଗାଁରୁକୁଳାଙ୍କଣାରେ ଏତୁପାଇଁ ପାଇଁ ମନୋଯାବେଳେଶ୍ଵର...

10000 0 00.10 1000 00

საბოლიანელებს უნდოებენ
მნერლებს, პოეტებს, ცხოვრების
სარჩევლებზე გამოჩენილ ქალაქის
კოლორიტებს, ეროვნულ მოღვა-
წეთა დასს... თუმცა, სავსებით გა-
მართლებულია, ამ ისტორიული
ტერმინით მოგიხსენიოთ ადამია-
ნები, რომლებიც განუმოშელი-
ნელილი ჰყიდვანს 60-იანა წლე-
ბის თბილისის აღმშენებლობაში
– ქართველი მშენებლები, დაუგა-
ლავი, თავდადებული, საინიცირო
ხელოვნების ბრნიფიცალები მცოდნე
ოსტატები, შესანიშნავი ნაგებობები
რომ ერთ-ერთ შემთხვევაში არ არის

რომ დაუტოვეს შთამომავლობას...
ცნობილი ფაქტია – როგორი
სრულყოფილიც არ უნდა იყოს პრო-
ექტი, გადაწყვეტ როლს შენებელი
ასრულებს. პრაქტიკაში მიღებულია,
რომ შენებლობას მიმდინარეობი-
სას, საშესაოთა მნარმოებლის მიერ
მნიშვნელოვნი წინადადგით, რაც გა-
ამარტივებს, დააჩქარებს და გააუმ-
ჯობესს ამა თუ იმ პროცესს, ოპტი-
მალური გადაწყვეტილება არ ქიდევ

მას აშენებდა „მთავართხილმე-
ნის“ მე-7 სამშენებლო სამართვე-
ლო, უფროსა, ცნობილი შენებელი,
ინუინერთა წრეში გამორჩეული კო-
ლორიტული პიროვნება **ზა-
ველიძე**, რომელიც ორმოც წელ-
ზე მეტი ხნის განმავლობაში ხელ-
მძღვანელობდა სხვადასხვა სამშე-
ნებლო-სამონტაჟო სამართვე-
ლოს. ამ ობიექტზე, სადაც დილი-
და შეაღამებდე არ წყვებოდა

თვითმშელელი აკრტომანქანების მოძრაობა, მუშაობა მეცნიერებაზე, მუშა-ხელოსნები ჭანდულებითი იყვნენ შესეყლი სართულებს... თამაგიმ შემოიკრიბა რჩეული სამუშაოთა მნარმოებლები - მიმა რამდენიმე 100-იანი წლის განმავლით, რომან ხერხაგამიშვილი, თავაზ პაფარაგმიშვილი, ზურაბ ვეფხვაძე, გურაზ ურდაძე... გამოცდილი ბრიგადა, საქმის ერთოული და მოკეთარული ადამიანები - სერგო გრიმაშვილი, სოლ მაცაპავაძე, სიმო მარჯავაძე, სიმო მარჯავაძე, სიმო მარჯავაძე, ანალიტიკოსი რამაზან ჩამოვალია, გიმერა და სხვები (ამ დიდებულ ადამიანებშე, რომელთაგანაც, ცხადია, ყველა ვერ ჩამოვთვალე, შეადგება არა არა, ნაშროვმა რომილშეცა

ვრცელი ხაძონი, ორდელიც
სრულყოფილად იქნება ასახული,
როგორ შენდებოდა თბილისი)...

* * *

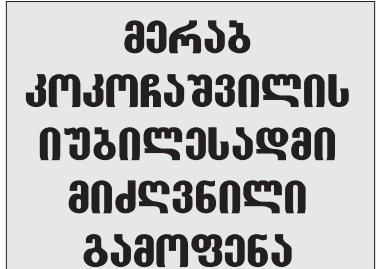
აშ საყოველთაო ორომტრი-
ალში ის ყველგან იყო — ფიქრობ-
და, თითოვეულ დეტალს აანალი-
ზებდა, აგუსტებდა, ამუშავებდა....
ამიტომაც ყოველი ნაბიჭი წარმა-
რებით გაირკანიდაბლა!

კაცი მშენებლად დაბადებული —
ასე უწოდებენ თამაზ ებრალიძეს!
მრავალი ურთულესი ნაგებობის შემ-
ქმნელს და უქებენ საინჟინრო ალ-
ღოსა და პროფესიონალიზმს.

მშენებელთა არის ღირსეული ნევრს, საქართველოს დამსახურებელი ინჟინერს, გატონ თავზე ემსალიძეს ვულოცავთ დაბადების 90 წლისთავს. ვუსურვებთ კახმრო-თეობას, დღევარებელობას, სი-ხარულს საყვარელ ადამიანებთან ერთად.

**მათ დროიდების უზრუნველყოფა
ჩვენი ქვეყანა!**

გია ჩაჩანიძე

ବ୍ୟାକ୍‌ରେଖାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଏହାର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହେଉଥିଲା ।

„ხელოუნიების სასახლეში, გა-
მოთვაზე, იხილავთ რეჟისორის
შემოქმედების ამსახველ ფოტომა-
სალებს, აფიშებს კინოფილმები-
დან, ქარისხებს, საკუახო ფოტოსუ-
რათებსა და ხელანერებს. გამო-
ფენაზე წარმოდგენილი ფოტომა-
სალები და ხელნაწერები ასახავს
რეჟისორის შემოქმედების მრა-
ვალფეროვნებას – მისი ვირტუა-
ლუ კინოსარეუსორო უნარებსა
და განვლალ კარიერულ გზას.

ეს მსჯელობა არანაირად არ ეხება ჩვენს ხელისუფლებას (მას სამსჯელო და თავსატეხი საკმაობებები აქცის), ჩემი გულისტკივი-ლი მიმართულია საქართველოს სულიერი არისტოკრატიისადმი და, ღმერთმა ნე ეწას, რომ მან, არისტოკრატიაშ საქართველოში აღარ იარსებოს.

კარგად დავაკერძოდთ სურათს,
მასში აშკარად გამოიგეცხადება ამ
პიროვნების როგოროც სულიერი
არაისტოვრატიზმი, ასევე უნარი
რაინდული თავდადებისა სიკეთის
განსახორციელებლად.

აღარ არსებობენ ასეთი პი-
როვნებები? – ვიმეორებ: ლერ-
თმა ნუ ქნას! მაგრამ, უნებლივი
სკოდა ეუფლება სულს, როდესაც
მახსენდება, რომ ელ გრეკოს
თანამედროვე იყო სერგანტესი,
რომლის გმირს, დონ კიხოტს, რა-
ინდობის იდეალების მატარებელს,
უკვე იმ დროს დასცინდნენ და
დიდმა მწერალმა მისა პიროვნე-
ბა დასაცინიც გახადა, რომელიც
ერთდროულად ტრაგულოცაა
და დიდი ჰესიმიზმის გამოწვე-
ვი... „ძნელი არ არის, ჰესიმიზმის
ნაწები აღმოგაჩინოთ ტრაკვატო
ტასოს შემოქმედებში, რაბლეს-
თან და სერგანტესთანაც...“ (ა.
ლოსევი, აღორძინების ესთეტიკა,
1998, გვ. 58).

ასლა დაცუმრნებით ჩემ მიერ
ზემოთ გამოთქმულ მოსახრებას,
როდესაც ორგანიზმს ეუფლება
კრიზისი, გამოწეული განსაკუთ-
რებით შიდა ფაქტორებით (ამ
დროს ორგანიზმი ვეკლისხმობთ
როგორც ადამიანს, ასევე სახელ-
მწიფოს, როგორც პიროვნებას).
რა იწევეს ორგანიზმის ამ კრიზისს,
ანუ სწეულებას? ამ შემთხვევაში
„კრიზისში“, „სწეულებაში“, გვეს-
მის არა მათი სამეციონო ცნება,
როდესაც მყურნალობრივ სხეულის
დაავადებას, არამედ სულის დას-
წეულება (აქაც არა ფსიქიატრიის
გაგტით), რომლის ახსნასაც და-
ვესესხები მიტროპოლიტი იერო-
თეონ ვლახოსის შესანიშნავ წიგნს
„მართლმადიდებლური ფსიქო-
თერაპია“ (თბ.: 2008) თავს, „რა
არის ვნებები“, იგი ასე იწყებს:
„სიტყვა „ვნება“ მომდინარეობს
სიტყვიდან „ვიტანები“ და ნიშნავს
შინაგან სწეულებას. ფილოთეოს
სინელის მიხედვით, „ვნება სულში
ხანგრძლივი სწეულებით ჩნდება.
ვნახავთ, რომ ცალკეული ცოდვა
ვნებად იქცევა. ვნება ენოდება
ცოდვას, რომელიც ხშირად მე-
ორდება და დიდხანს იმალება
სულში. წმინდა მამები ვნებას
და ცოდვას ასე განასხვავებენ:
ვნება სულში მოძრაობს, ხოლო
ცოდვასანი ქმედება სხეულით ხი-

საქართველო პოლიტიკური პნელგადობა!

ლულად აღესრულება” (დასახ. ნამრ., გვ. 251).

ხომ არ გვითხოვა, მკონებენ-
ლო?! დაყიყებული გოგონარი
გაცხადებით, „ჩვენ სხვალია
და რასაც მიღდა იმას უზამ! აა,
დამთავრებული, ეკლესიებში
შევარდნითა და გლობულების
განიცემა-შეურაცხვოფით – აა,
ის უამებდო სურათი, რომელიც
ნარმოვდება ქუჩაში მოხეტი-
ალე ბრძოს შემხედვარეს.

ასლა მსურს, სამაგალითო
პოლიტიკის ნიმუშად მოვიხმო ის
აზრები, რომელსაც მე-20 საუკუნის
დიდი გერმანელი მოაზროვნე და
სამართალმცოდნე კარლ შმიტი
გადმოსცემს თავის წიგნში „პოლი-
ტიკურის ცნება“ (პირველი გამო-
ცემა 1932 წლისა, მეორე – 1963
წ.; ვისაც დააინტერესებს კარლ
შმიტი, შემძილია, მივუთითო მის
ორ ნაშრომზე – „პოლიტიკური
თეოლოგია“ და „თანამედრო-
ვე პარლამენტარიზმის სული-
ერ-ისტორიული მდგომარეობა“,
რომლებიც სრულად ვთარგმნე

Digitized by srujanika@gmail.com

შორის“. იგი ძველი პოლიტიკური ცნების ადგილს იკავებს, რომელიც

სახელმწიფო გრივას აიგივების
პოლიტიკურთან. მე-20 საუკუნე
ში ეს უარყოფილი უნდა იყოს
რადგან სახელმწიფოს, საზოგადოებისათან თავისი ჩანსულობით
პოლიტიკური მონაპოლია უკვე
აღარ გააჩნია. პოლიტიკურის
ნარმოება ყველა სფეროდანაა
შესაძლებელი, იქნება ეს მეურ
ნეობა, სამართალი, განათლება
ხელოვნება თუ რელიგია. სადაც
ადამიანები ისეთნაირად არიან
ერთმანეთთან ინტენსიურად და
კავშირებულები ან ერთმანეთისგა
დაშორებულები, სადაც შეიძლება
შეგობრულ-მტრულ დამოკიდებულ
ლებაზე ლაპარაკი, სწორედ იქ
იმყოფება პოლიტიკა. მეგობრისას
და მტრის განსხვავება გახდავთ
პოლიტიკური კრიტერიუმი, ე. ი.
როგორც უკანასკნელი განსხვა
ვების ნიშანი. იგი ამით ანალო
გიურია მორალის კრიტერიუმისა
(კეთილი-ბოროტი), ესთეტიკურის
(მშვენიერი-მასინჯი) ან ეკონო
მიკურის (რენტაზელური-არა
რენტაზელური)

ეს გრავო. „აღორძინების ეპოქის ასკეზი“.

ଓওয়াস রোগোরূপ ত্যেজৰিবাশি, আস্বেজ
শৰাক্ষৰিপুক্ষমৰিপ. বৰলৱ স্বেচ্ছাগবা-
ৰাদ, স্বেচ্ছিনোগ্রহণ, শ্বেতেড়েত, রূস
চারমোদলগ্রেন্স সাথেগোলেগ্রেব্ৰিও
ব্রোডেজিভা...”

ମାଗରୀମ ଦୋଧକ୍ରାତ୍ରୁରୀରୁ ଗାନ୍ଧୀରଙ୍କ ପ୍ରୋଲେଗ୍ବାସ ସିମାମାପ୍ରେ ସକ୍ଷିରଦୟଶ୍ଵା, ବେଳିନ ସିମାମାପ୍ରୀଶ ଅଧିମୋହିନୀରେବୀରୁ ଏରତ୍-ଏରତ୍ ନ୍ୟାରନ ଗାଲ୍ବାଗତ ଥରିଲୁ-
ଶାନ୍ତିରେବା, ରନ୍ଦେଶ୍ବର କାପି ଉଠିବେଳୁ
ମନ୍ତ୍ରଶୀଳି ଦେଖିବେଳୁରେବାଶ. ସିନାମନ୍ତ୍ର-
ବିଲ୍ଲେଶ୍ବି, ଏହି ଦେଖିବେଳା ମିଳିବି ଆରା
ଅଧାଶୀନ୍ଦ୍ରିୟ ନିର୍ବାଳମନ୍ତ୍ରଦୟର, ଆରାମ୍ଭେଦ
ଶ୍ଵିଲାଗା ଦେଖିବେଳୁରେ ଶ୍ଵେତବ୍ରତି ନିର୍ବା-
ଅଧିମନ୍ତ୍ରଦୟର (ଫ୍ରେଶ୍‌ଲାତା ମିମାରତ 6, 12).

სოგ არ მოძღვა ის
როდესაც სახელმწიფო
უკავ ვერაციირად ვეღარ
განსაზღვრავს, თუ ვინ
არის აიდეური და ვინ —
გარეუ მტრი. აგასთავი
აქ გავაწაროობადინ
სიტყვა „მტრის
შიდეარსს და მასში
შევიტაციონ ვებასას
შოდვას და ვაჭარის
ზემოქმედებას, როდესაც
აა ზემოქმედებას
ადამიანი თავის სხვადა
უმორნილებას

შემდგევ, კარლ შმიტი ამატებს
(ეს უკვე, „პოლიტიკური თეოლოგი
გიიდან“): „რადიკალური ბორიო
ტების წინაშე არსებობს შხოლოდ
დიქტატურა“ და ამის მაგალითად
მოჰყავს მე-19 საუკუნის ესპანელ
პოლიტიკური დონოსონ კორტესი
რომელმაც 1849 წლის 9 იანვარი
განაცხადა დეპუტატების კონგრესს
ში: „მე ვამბობ, სენიორებო, რო
დიქტატურა, გარკვეულ გარემო
ებებში, მოცემულ გარემოებებში
როგორიც ახლანდელია, ეს კანო
ნიერი მმართველობაა, ეს კარგ
მმართველობაა, ეს სასარგებლივ
მმართველობაა, როგორც ნების
მიერი სხვა მმართველობაა; ეს
მმართველობა რაციონალურია
რამდენიმდეა შეიძლია. თავი და

„განსევავება მაგონარსა და მურს მორის“. იგი ქველი პრეზიდენტის სის ადგილს იკავებს რომელიც სახელმწიფო განაკვეთას ასევე საუკუნეში ას უარყოფილი უდიანიყოს. რადგან სახელმწიფო საზოგადოებრივ მოვალეობა უნდა იყოს. საზოგადოებრივ მოვალეობა უნდა იყოს. პრეზიდენტის მიერ განვითარებული უკვე აღარ გააჩვინეოს.

კარლ გიტი

და გამოვაქვეყნე „ფილოსოფიურ-პოლიტიკურ კრებულებში“ 2020 და 2021 წ.).

କେନ୍ଦ୍ରିୟାବଳୀରେ ପରିଚ୍ଯତ ହୁଏଥାଏବଂ କାମକାଳୀରେ ପରିଚ୍ଯତ ହୁଏଥାଏବଂ କାମକାଳୀରେ ପରିଚ୍ଯତ ହୁଏଥାଏବଂ

საუკენეშიც იყოს
ჰოლიტიკური. იგი სხვა კავშირის
რეგისტრაციაზე მით განსხვავდება
რომ ძალის მეშვეობით განმდინარე
გეტელია სიცოცხლეესა და სიკვეთის
დილიზე. მოძღვრებები სახელმწიფო
ნიფოს დასასრულდებო, იქნება ეს
სინდიკალისტური (*Duguit*), თუ

ლილ ქვეყნებთან საქართველო კრასოლის გაცვის მართალი

ვად, ვერ განახორციელებს
სიკეთეს, მისი სახელმწიფო
ყოველთვის იქნება ბორო-
ტების თანაზიარი. მართა-
ლია, ნათლობა ადამიანს
ჩამოაცილებს პირველ-
ცოდვის ბრალეულობას,
მაგრამ მასში მაინც რჩება
ხორციელი ნდობა, ბორო-
ტების საწინდარი, რომე-
ლიც თაობიდან თაობას
გადაეცემა.

დაუებრუნდეთ ჩეგნი წერილის
დასასწისს. როდესაც ელ გრეკოს
შექმნილ პორტრეტს გაფისხვებთ,
ნუ დაგვავინწყდება, რომ მხატვა-
რის სამშობლო გახდა ქალაქი
ტოლედო, რომელიც კოსმოპო-
ლიტური სევილიისგან სრულიად
განსხვავდებოდა. ტოლედო იყო
რელიგიური ცენტრი და მრავალი
სასულიერო ორდენის სამყოფე-
ლი, იქ ცხოვრობდნენ, გარდა
სასულიერო პირებისა, მოხე-
ლები, სწავლულები, ყოფილი
სამხედროები, რომელთა შესა-
ხედაობა ტრადიციული იყო: შავი
ტანსაცმელი, თეთრი მრგვალი
საყელო და თეთრი მანქუეტები,
არცთუ იძვიათად – რაინდული
აღჭურვილობა, ნიკაპზე ჩამოგ-
რძელებული წვერი... მათ ელ
გრეკო მოდელებად იყენებდა
ისეთი სურათის შესაქმნელად,
როგორიც იყო „გრაფი ორგაცის
დაკრძალვა“ (Kazimierz Zawa-
nowski, El Greco, Berlin 1979,
S. 9). ფაქტობრივად, ქალაქი
ცდილობდა გარეშე ცოდვის მო-
ქალებიდან თავდაცვას, ცხადია,
შინაგანი ზნეობრივი ხრნისგა-
ნაც. ქალაქი ტოლედო ისეთსავე
როლს ასრულებდა, როგორც შეა-
საუკუნეებში ქრისტიანული იმპე-
რიიზი, რომლებიც ცდილობდნენ
მეორედ მოსკვლისა და საშინელი
სამსჯავროს შეკვებას, რომელთა
უნინარეს უნდა გამოჩენილიყო
ანგიერისები.

**დღესაც ეს პრემიუმ გამა-
ლაბით მიმდინარეობს და
ასევე ასე კარგისას.**

არის ერთ-ერთ გამოჩენას
ზის ელოგიას უძინარი
არის მოკარაბია როგორც
ლოვით, ასევე საეჭის
მსვერცლად მიტაცით.
ეს დავკარგავთ იხადს,
მაგრამ აგასთან ერთად,
უძება გვასწოვდას მოცი-
ქალის თიტკანი: ჯერ-

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ

ყარსის ხელშეკრულება, რომლის მიხედვითაც, თავის დროზე, სომხეთ-თურქეთისა და საქართველო-თურქეთისა სახელმწიფო საბაზოების დემარკაცია შედგა, დღესაც ხშირი განხილვის თემაა, რადგან, ამ ცნობილმა დოკუმენტმა დიდი გავლენა იქნინა საქართველოსა და სომხეთის მომავალზე, თუმცა, ბევრმა არ იცის დაზუსტებით, თუ რატომ და რა პირობების დაცვით დაიღო ის ხელშეკრულება. თუ საკუნძული მიზანი ხნის

ეს ხელშეკრულება, ორ საუკენეზე მეტი ხნის განმავლობაში, ქართულ-თურქული და რუსულ-სომხეთისა და აზერბაიჯანის სახელმწიფო ტერიტორიებისა და საზღვრების ზედი გადაწყდა.

ურთექული ურთიერთობები მჭიდრო კავშირში იყო ერთმანეთთან. ხშირად, ორ დიდი იმპერიას საშეძრო დაპირისპირები განსაზღვრავდა ხთლები საქართველოს ბედის. რუსულ-თურქული კონფლიქტების გამარტინი ქართული ძირძევლი მინები, ხან თურქეთის ხელში ხდედობოდა და ხან – რუსეთის 1878-79 წლების რუსულ-თურქული თბის შედეგად, რუსეთის იმპერიას საქართველოს ბათუმი და ართვინ-არტაანი დაუმტკრინა. პირველმა მსოფლიო ომშა, თითქმის ყველა-გან, ქვეყნების საბაზო გადასაცვლა. ბათუმშა და ართვინს, ჟერ თურქები და, მოგვიანებით, ინგლისელები დაეუფლენნენ. მალე საქართველომ დამოუკიდებლობა გამოიცავდა და საქართველოს სახელმწიფო საზღვრაო თურქეთთან საკმაოდ სწრაფად აღდგა, თითქმის იმავე სახით, როგორიც პირველ მსოფლიო ომში დაიდო პოლიტიკური ძრის მიზნი, რუსეთიც, თევროპის სოციალური რევოლუციის შედეგი გადა, ხელისუფლებაში კომუნისტები მოვიდნენ, რასაც ხასპერაური სამოქალაქო ომი მოიწყვა. ომში ანტიკომუნისტურ ძალებში, ანტანტის წევრი რი ქვეყნები, ინგლისი და საფრანგეთი უქცერდა მთარს. პირველი მსოფლიო ომის შედეგებში ასმალებელთა იმპერიას დაშალა. დასავლეთ თურქეთის ნანილი, სტამბოლის ჩათვლით, ანტანტი დაიკავა. 1920 წელს სევრის სელშეკრულება დაიდო. რომოის შედეგად, თურქეთი უნია

თურქეთში დიდი არაულობაა...
პოლიციამ სტამბულის მარი დაკავა!

თურქეთის პოლიციამ სრაბზოლის შერი დააკავა,
— ამის შესახებ ინფორმაციას სააგენტო Associated Press-ი, აღგილობრივ მედიაზე დაყრდნობით აკრიტიკობს.

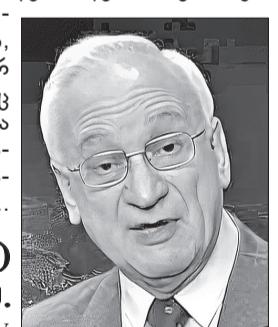
တုရွှေချေလ္မ မြောဂါဝါ၊ အနေကြရမာဖြစ်တဲ့၊ ဒေလ္မပါဂါအမိန္ဒ
စုရုပ္ပါယာများ မြော ဤရွှေမ ဝမာမှုလူလွှာ ကုပ္ပါယာရှုပါသာ၏
လုပ်ရေးရှုပ်ဆိတ် စာသွေရှုပ်ဆိတ် ကုပ္ပါယာရှုပ်ဆိတ် ပြီးသော်လည်း
မိမိပိုင်းပိုင် အနေကြရမာဖြစ်တဲ့၊ အနေကြရမာဖြစ်တဲ့၊ အနေကြရမာဖြစ်တဲ့၊

თუმცადა, ანკარასა და სტამბოლში გუშინ შრავა-ლათასიანი მიტინგები გამართა.

სახალხო კომისარიატის კოლეგიის ერთ-ერთი
წევრი ნარმობადგენდნენ. 13 ოქტომბერს, თურ-
ქეთისა და საქართველო-სომხეთ-აზერბაიჯანის
დელეგაციებმა ხელი მოაწერეს მეგობრობის
ხელშეკრულებას, რომელიც ისტორიაში ყარსის
ხელშეკრულების სახელით შევიდა. დღუშებიდან
20 მუხლისაგან შედგება, აქედან ექვსი ხელ-
მონერის დღიდან შევიდა ძალაში, დანარჩენი
კი რამითაც კი ის შემდეგ.

ხელშეკრულების რატიფიცაცია 1922 წლის 11 სექტემბერს ერევანში მოხდა. ყარსის ხელშეკრულება, ფაქტობრივად, მოსკოვის ხელშეკრულების იღწევური დოკუმენტი იყო, რომლითაც საბოლოოდ დადგინდა ჩრდილო-აღმოსავლეთ თურქეთის საზღვარი. თურქეთ-საქართველოს საზღვარი აქარის ერთ ნაწილზე გავიდა, რამაც აქარის ხევრი სოფელი შეაზრება გახლიჩა. ყარსის ხელშეკრულებით, თურქეთის შემადგენლობაში დარჩა ტაო კლარჯეთი. ბათუმის ოლქი კი თურქეთმა საქართველოს დაუთმო. ასევე, გადაწყდა, რომ აქარას ფართო ავტონომია უნდა მიეღო. აქარის მოსახლეობას კი, გარანტირებული უნდა ჰქონოდა კულტურული და რელიგიური უფლებები. ყარსის ხელშეკრულებით, სომხებსაც მოუნიათ თურქეთის სთვის დიდი ტერიტორიების დათმიბა. კერძოდ, თურქეთს მთა არარატთან ერთად, ყარსისა და არტაანის ოლქები გადაეცა. ჭაშმი, საგრძოთა რესპუბლიკებმა თურქეთს 24 ათასი კვადრატული კილომეტრი ფართობი დაუთმო. თურქეთმა კი, აზერბაიჯანს ნახიჭევანის ოლქი გადასცა. მოვალეობით, გაძლიერებული საბჭოთა კავშირი საგაბას ექცევა, რომ ყარსისა და მოსკოვის ხელშეკრულების დენონსაცია მოხეხვინა, მაგრამ ვერ თულლოდ. მეორე მსოფლიო ომის დროს, თურქეთი ნეიტრალიტეტს კი ინარჩუნებდა, მაგრამ, სინამდვილეში, ჩუმ-ჩუმან ნაცისტურ გერმანიას ეხმარებოდა. ამ მიზებით, 1945 წელს, სტალინი ყარსის ხელშეკრულების დენონსაციასა და თურქეთის სთვის გადაცემული ტერიტორიების დაბრუნებაზე ფიქრობდა. ამ თემაზე ცხარე დისკუსია მიღიოდა პოტსდამის კონფერენციაზეც, მაგრამ, როგორც საგრძოთა ისტორიკოსები წერენ, ამ საკითხის ნამოწევით, სტალინის გეგმაში ტერიტორიების დაბრუნება კი არა, მოლაპარაკებების დროს დასავლეთზე ზენტრალის მოხსენა იყო მთავარი. სტალინის ტატერიკამ არ გაამართლა. უფრო მეტიც, ამ საკითხს ნამოწევით, თურქეთი დასავლეთს დაუახლოვდა. თურქეთის ირგვლივ აქტივობა ჩრჩქოლმა გამოიწვია ის, რომ 1946 წელს ვერტაგონმა საბჭოთა კავშირის ნინააღმდეგ ბირთვული ომის გასაიდუმლობებული გეგმა გაასაჭაროვა. თურქეთი კი, 1952 წელს ნატოში გაწევრიანდა. 1953 წელს საგრძოთა ხელისუფლებამ საბოლოოდ თქვა უარი ყარსის ხელშეკრულების გადახედვაზე.

საგვიროთა კავშირის დაშლის შემდეგ, რუსეთმა, საქართველომ და აზერბაიჯანმა ყარსის ხელშეკრულება აღიარეს. სომხეთი ჰერ კიდევ ყოყმაზობს. სწორედ ამის გამოა დღემდე დაძაბულობა თურქეთსა და სომხეთს შორის. რაც შეეხება ამ ხელშეკრულების დენონსაციას, ეს, ფაქტობრივად, შეუძლებელია. ჟერ ერთი, ეს ცალმხრივად ვერ მოხერხდება, და რომც მოხერხდეს, შეიძლება დიდ კონფლიქტში გადაიზარდოს, რაც არავის არ აძლევს ხელს...

ନେଇନ୍ଦାର (ତ)
ରୂପବିନ୍ଦୀ.
POSTV

